Sint Nicolaas

In de gaten

Week 49

Bouwsteen: In de gaten

Focus binnen de Kennisbasis: Transcendentie

Groep: 7-8

Duur:30-45 minuten

LESOPBOUW

Het verhaal over Sint Nicolaas

In het verhaal stappen door gesprek aan de hand van vragen.

Op verhaal komen: Ik houd je in de gaten

Bijlagen:

- Verhaal Sint Nicolaas
- Vertelplaat
- De vragen

Zelf toevoegen

- Evt extra; twee zwarte raven van karton

ELEMENT

In het verhaal van Sinterklaas houden Pieten de mensen in de gaten en alles wat ze zien geven ze door aan Sinterklaas. Hij schrijft het in zijn grote boek.

INTRODUCTIE

De Pieten zijn niet alleen acrobaten, klimmen door schoorstenen of gooien met pepernoten. Pieten hebben in het verhaal van Sinterklaas nog een heel andere en heel belangrijke functie; ze houden ons in de gaten.
Al eeuwen geloven mensen dat iets of iemand hen in de gaten houdt. Dat kan positief, zoals bij beschermengelen, maar ook kritisch. Veel mensen geloven dat God hen in de gaten houdt; het Alziend Oog. Dat is iemand met een kwaad geweten geen prettige gedachte.
In het oude Noorse geloof geloofden mensen dat de god Odin twee helpers had die door de wereld vlogen. Ze zagen er uit als twee zwarte raven. Zij vertelden Odin wat de mensen op de wereld deden. Veel verhalen uit lang vervlogen tijden komen in onze tradities en manier van ‘in de wereld staan’ nog steeds naar voren.

EEN VERHAAL OVER SINTERKLAAS

Vertel het verhaal

IN HET VERHAAL STAPPEN

Om in het verhaal te kunnen stappen en het te verkennen, stel vragen aan je groep.

- Verhelderingsvragen om na te gaan of ze het goed hebben gehoord.
- Ervaringsvragen om hun eigen ervaring aan de ervaring van de personages in het verhaal te verbinden.
- Levensbeschouwelijke vragen om het verhaal meer filosofisch te onderzoeken, te pelgrimeren door de woorden en een beetje tussen de regels te kruipen.

Tip bij gesprek:
Er wordt niet specifiek naar gevraagd maar de kleur van Zwarte Piet kan ter sprake komen. Er zijn sterke meningen onder mensen over het uiterlijk van Zwarte Piet. Het is goed om leerlingen de gelegenheid te geven hun mening te uiten. Laat hen dan ook hun argumenten delen. Deze zijn belangrijk in het gesprek omdat er dan nuance en dialoog ontstaat in plaats van debat waarin iemand gelijk wil krijgen.

Verhelderingsvragen:
- Wie heeft de traditie van Sinterklaas zoals we het nu vieren bedacht?
- Wie houden de mensen in de gaten?
- Op wie lijken de Pieten?

Ervaringsvragen:
- Hoe dacht jij dat Sinterklaas zoveel over je wist?
- Werd je bang gemaakt dat je geen pakjes zou krijgen als je stout was? Hoe was dat?
- Gebruik jij wat je over een ander weet in je surprise of gedicht?
- Vind je het leuk als je wordt herinnert aan iets dat niet goed ging?

Levensbeschouwelijke vragen
- Wij worden tegenwoordig in het echt in de gaten gehouden. Wat vind je daarvan?
- Is geloof werkelijkheid geworden?
- Gedraag je je beter als je denkt dat je in de gaten gehouden wordt? Waarom?

OP VERHAAL KOMEN; DE TRADITIE VAN SINTERKLAAS

Vertel de leerlingen:

Het geloof dat je in de gaten gehouden wordt en dat je daarom goed moet leven is iets wat al jaren bestaat. Tegenwoordig is het zo dat je ook echt in de gaten gehouden wordt. Dit gebeurd misschien niet door Zwarte Pieten of Raven, maar via alle technologie die er tegenwoordig is.

Bespreek klassikaal:
- Over wat voor technologie hebben we het?
- Werkt het in ieder land hetzelfde? Wat zijn de uitzonderingen?
- Wat is er positief aan in de gaten gehouden worden?
- Wat is er negatief aan in de gaten gehouden worden?
- Wat weten mensen eigenlijk over jou en hoe weten ze dat?
- Kun je er ook voor zorgen dat je minder in de gaten gehouden wordt?

Opdracht in kleine groepjes (4 leerlingen):

- Onderzoek op welke manieren wij in de gaten worden gehouden.
- Maak een poster met je groepje (4ll) waarop te zien is hoe wij in de gaten worden gehouden.
- Gebruik woorden, plaatjes, stukjes tekst uit krant of artikelen.

Eventueel extra:

Twee leerlingen vinden 's morgens een zwarte raaf in hun kastje Zij houden alles in de gaten en schrijven alles op. Dit moet zonder dat iemand het ziet. Niemand mag weten wie de raven die dag zijn. De volgende dag krijgen twee andere kinderen de raven. Zo gaat het een week door. Aan het eind van de week volgt een gesprek;

- Hoe was dit voor de leerlingen
- Hoe was het voor de raven
- Hebben ze zich anders gedragen dan normaal?
- Wat vinden ze van deze manier van doen?
- In sommige landen is dit altijd zo. Er zijn verklikkers of speciale politie die iedereen in de gaten houdt. Mag dit volgens jou? Is dit goed voor de samenleving?